

**Protokół z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej
w Czachowie w dniach 12-13 oraz 17-18 kwietnia 2023 r.**

1. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Dom Pomocy Społecznej w Czachowie 54, 27-530 Ożarów, przeznaczony jest dla 53 osób przewlekłe psychicznie chorych. Zarejestrowany jest w Rejestrze Wojewody pod pozycją Nr 17 (decyzja znak: PS.II.9013/1 – 9/06 z dnia 25.10.2006 r.) – na czas nieokreślony. Podmiotem prowadzącym DPS jest Powiat Opatowski.

Dyrektorem Domu od 24.06.2019 r. jest p. Wioletta Lulin, która posiada wymagane kwalifikacje do pełnienia tej funkcji, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r., poz. 2268 z późn.zm.), tj. co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Dom posiada Regon: 291130694 oraz NIP: 8631249635.

2. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzania kontroli:

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w następującym składzie:

1. Wioletta Wieczorek – Starszy Inspektor Wojewódzki, upoważnienie Nr 215/2023 z dnia 6.04.2023 r. Inspektor kierujący zespołem inspektorów.
2. Anna Kowalska – Starszy Inspektor Wojewódzki, upoważnienie Nr 216/2023 z dnia 6.04.2023 r.

Kontrola została wpisana do książki kontroli pod pozycją 3/2023.

3. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrola przeprowadzona została w dniach 12-13 oraz 17-18 kwietnia 2023 r.

4. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r., poz. 2268 z późn.zm.), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 734) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 2285), zespół inspektorów Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia ŚUW w Kielcach przeprowadził w Domu Pomocy Społecznej w Czachowie kontrolę kompleksową.

Zakres kontroli:

I. Standard świadczonych usług na rzecz mieszkańców dot.:

- a) potrzeb bytowych, zapewniających: miejsce zamieszkania, wyżywienie, odzież i obuwie, utrzymanie czystości,
- b) potrzeb opiekuńczych, polegających na: udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji, niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych,

c) potrzeb wspomagających, polegających na: umożliwieniu udziału w terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu mieszkańców domu, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, w przypadku osób z problemami komunikacji werbalnej, umożliwieniu zaspokajania potrzeb religijnych i kulturalnych, zapewnieniu warunków do rozwoju samorządności mieszkańców domu, stymulowaniu nawiązywania, utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną i społecznością lokalną, zapewnieniu bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych, finansowaniu mieszkańcom nie posiadającym własnego dochodu wydatków na niezbędne przedmioty osobistego użytku, zapewnieniu przestrzegania praw mieszkańców domu oraz dostępność do informacji o tych prawach dla mieszkańców domu, sprawnym wnoszeniu i załatwianiu skarg i wniosków mieszkańców domu.

II. Dokumentacja prowadzona przez DPS dotycząca mieszkańców.

III. Kwalifikacje zatrudnionej w DPS kadry i spełnienie wymogu wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

IV. Realizacja rozporządzenia MPiPS z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Okres objęty kontrolą: od 1.01.2022 r. do dnia kontroli.

5. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Dom Pomocy Społecznej Czachowie jest przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych. Dysponuje 53 miejscami. Szczegółowe zasady funkcjonowania DPS oraz strukturę organizacyjną określa „Regulamin organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Czachowie” stanowiący załącznik do Uchwały Nr 13/22/2015 Zarządu Powiatu w Opatowie z dnia 13 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego w Domu Pomocy Społecznej w Czachowie. Załącznik do regulaminu stanowi Schemat organizacyjny (Załącznik Nr 1), zgodnie z którym w DPS funkcjonują następujące działy i stanowisko podlegające dyrektorowi DPS:

- Zespół Administracyjno – Księgowy, kierowany przez główną księgową,
- pracownik socjalny,
- Zespół Opiekuńczo – Terapeutyczno – Gospodarczy, kierowany przez kierownika Zespołu.

W czasie kontroli stwierdzono, że w DPS umieszczone były 52 osoby. Wśród mieszkańców 22 osoby są ubezwłasnowolnione, w tym: całkowicie – 15 osób, częściowo – 7 osób, dla których opiekunami prawnymi w 9 przypadkach jest rodzina oraz w 13 przypadkach pracownicy domu, 18 osób umieszczonych zostało w DPS z mocy postanowienia sądu.

Na dzień kontroli w DPS przebywało 19 mieszkańców przyjętych wg. „starych zasad” oraz 33 mieszkańców umieszczonych na tzw. „nowych zasadach”, tj. po 1 stycznia 2004 r. Opłata za pobyt mieszkańca jest wnoszona przez niego samego z dopłatą gminy – 31 osób, przez mieszkańca i rodzinę – 1 osoba oraz przez gminę bez dopłaty mieszkańca – 1 osoba. Pracownik socjalny DPS na kilka dni przed przyjęciem osoby do DPS ustala jej sytuację w miejscu zamieszkania. Odpłatność za pobyt w dps w czasie kontroli kształtowała się następująco:

- z rent i emerytur – 29 osób,
- z zasiłków stałych – 9 osób,
- z rent socjalnych – 14 osób,
- bez dochodu – 1 osoba.

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2023 r. wynosi 4 945 zł, z czego średnia odpłatność od mieszkańca to 1 235,82 zł.

W dniach kontroli pracę świadczyli następujący pracownicy bezpośredniej opieki:

12.04.2023 r.:

I zmiana: od 6.00 do 14.00 – 1 pielęgniarka, 2 opiekunów, 1 pokojowa, kucharka,

II zmiana (kuchnia): od 11.00 do 19.00 – 1 kucharka,

II zmiana: od 14.00 do 22.00 – 1 pielęgniarka, 1 opiekun, 1 pokojowa

III zmiana: od 22.00 do 6.00 – 2 opiekunów.

od 7.00 do 15.00 – kierownik zespołu, instruktor terapii zajęciowej, fizjoterapeuta, pracownik socjalny.

13.04.2023 r.:

I zmiana: od 6.00 do 14.00 – 1 pielęgniarka, 3 opiekunów, 2 pokojowe, kucharka,

II zmiana (kuchnia): od 11.00 do 19.00 – 1 kucharka,

II zmiana: od 14.00 do 22.00 – 1 pielęgniarka, 2 opiekunów, 1 pokojowa,

III zmiana: od 22.00 do 6.00 – 2 opiekunów,

od 7.00 do 15.00 – kierownik zespołu, instruktor terapii zajęciowej, fizjoterapeuta, pracownik socjalny.

17.04.2023 r.:

I zmiana: od 6.00 do 14.00 – 1 pielęgniarka, 3 opiekunów, 2 pokojowe, kucharka,

II zmiana (kuchnia): od 11.00 do 19.00 – 1 kucharka,

II zmiana: od 14.00 do 22.00 – 1 pielęgniarka, 2 opiekunów, 1 pokojowa,

III zmiana: od 22.00 do 6.00 – 2 opiekunów,

od 7.00 do 15.00 – kierownik zespołu, instruktor terapii zajęciowej, fizjoterapeuta, pracownik socjalny.

18.04.2023 r.:

I zmiana: od 6.00 do 14.00 – 1 pielęgniarka, 2 opiekunów, 1 pokojowa, kucharka,

II zmiana (kuchnia): od 11.00 do 19.00 – 1 kucharka,

II zmiana: od 14.00 do 22.00 – 1 pielęgniarka, 2 opiekunów, 1 pokojowa,

III zmiana: od 22.00 do 6.00 – 2 opiekunów,

od 7.00 do 15.00 – kierownik zespołu, instruktor terapii zajęciowej, fizjoterapeuta, pracownik socjalny.

W trakcie wizji lokalnej Domu część mieszkańców w ramach rehabilitacji/terapii uczestniczyła w ćwiczeniach z aerobiku przed telewizorem w holu na II piętrze (ok. 20 osób). Pozostali mieszkańcy przebywali w swoich pokojach, spacerowali korytarzami, oglądali telewizję lub wypoczywali na powietrzu przed budynkiem. Wcześniej (tj. rano), w dniu oględzin mieszkańcy brali udział we mszy świętej, która odbywała się w holu na I piętrze, gdzie urządzona jest kaplica DPS. W pokojach mieszkańców, łazienkach i pozostałych pomieszczeniach Domu było czysto, a pomieszczenia wolne od nieprzyjemnych zapachów – **Załącznik Nr 2 – Protokół oględzin pomieszczeń DPS.** W trakcie wizytacji pokoi mieszkalnych i pozostałych pomieszczeń DPS mieszkańcy, podczas rozmów, nie zgłaszali zastrzeżeń co do opieki sprawowanej przez pracowników Domu.

I. Standard świadczonych usług na rzecz mieszkańców.

a) usługi bytowe:

Dom Pomocy Społecznej w Czachowie zlokalizowany jest w gminie Ożarów, w powiecie opatowskim. Mieści się w dwupiętrowym budynku (kubatura budynku wynosi 3 661 m³, a powierzchnia użytkowa 1 065 m²), usytuowanym na terenie 84 arów. Działka wokół budynku jest ogrodzona i zagospodarowana, wyposażona miejsce na grill, budynek do organizowania imprez letnich, miejsce do uprawiania ogródka, a także ławeczki do imprez plenerowych oraz wypoczynku na świeżym powietrzu.

Dom dysponuje następującymi pokojami mieszkalnymi: 2 pokoje 1-osobowe, 12 pokoi 2-osobowych, 5 pokoi 3-osobowych oraz 3 pokoje 4-osobowe. W/w pokoje posiadają wymagany standardem metraż powierzchni przypadający na jednego mieszkańca, tj. jednoosobowe mają powierzchnię nie mniejszą niż 9 m², zaś wieloosobowe mają powierzchnię nie mniejszą niż 6 m² (niektóre z odstępstwem nie większym niż 5%) (Załącznik Nr 3 – Wykaz pokoi mieszkalnych z metrażem). Podczas kontroli ustalono, że 3 pokoje 4-osobowe zajmują osoby sprawne (nie leżące), co jest niezgodne z zapisem rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, w związku z czym przyjęto protokół ustnych wyjaśnień od dyrektora DPS, p. Wioletty Lulin (Załącznik Nr 4). Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez dyrektora DPS, dotychczas były one zajmowane przez osoby leżące. Po usprawnieniu tych mieszkańców, nie było możliwości przekształcenia pokoi na 3-osobowe, ze względu na brak dodatkowych pomieszczeń w DPS.

Pokoje dla mieszkańców wyposażone są w odpowiednią ilość tapczanów/łóżek, szaf, szafek, stolików, foteli i krzeseł w stosunku do liczby zamieszkujących je osób.

Komunikacja zewnętrzna i wewnętrzna budynku DPS dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych: posadzki antypoślizgowe, brak barier architektonicznych (windy), wyposażenie w system alarmu przeciwpożarowego i system alarmu przyzywowego.

Pozostałe pomieszczenia jakie posiada Dom dla mieszkańców:

- kuchenka pomocnicza – aneks kawiarenkowy – hol II piętro,
- stołówka – parter,
- gabinet rehabilitacji – II piętro,
- pracownia terapii zajęciowej z aneksem bibliotecznym – II piętro,
- pokój gościnny – parter,
- pomieszczenie do prania i suszenia – parter,
- palarnia – II piętro,
- miejsce kultu religijnego – hol I piętro.

Zarówno pomieszczenia ogólne jak i pokoje mieszkalne urządzone były estetycznie i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

Pomieszczenia higieniczno-sanitarne w zlokalizowane są przy pokojach mieszkalnych, wyposażone standardowo i dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców w stosunku do ilości urządzeń sanitarnych (toalet i łazienek) stwierdzono, że DPS zapewnia warunki sanitarne zgodnie z wymogami standardu.

W ostatnich latach, w DPS dokonane zostały następujące inwestycje i remonty:

- generalny remont stołówki,
- wykonanie instalacji słaboprądowej (system: przyzywowy, p/poż., oddymiania, telefonia i Internet),
- wymiana mebli (4 pokoje mieszkalne, pokój gościnny, hol I i II piętro, gabinet rehabilitacji),
- malowanie (kuchnia, klatka schodowa, hol I i II piętro, gabinet doraźnej pomocy medycznej, gabinet terapii zajęciowej, gabinet rehabilitacji).

Podsumowując, Dom zapewnia odpowiednie warunki lokalowe dla 52 mieszkańców umieszczonych na dzień kontroli. Jedynym mankamentem są funkcjonujące w DPS 3 pokoje 4-osobowe, które zajmowane były przez osoby sprawne.

DPS w Czachowie zapewnia całodobowe wyżywienie. Wszyscy mieszkańcy spożywają dziennie 3 główne posiłki oraz II śniadanie. W/w posiłki są urozmaicone (Załącznik Nr 5 – jadłospis dekadowy od 4.04.2023 r. do 18.04.2023 r.). Jadłospis oraz godziny wydawania posiłków wywieszane są na tablicy ogłoszeń, w korytarzu przy wejściu do stołówki.

Średnia dzienna stawka żywieniowa dla jednego mieszkańca w 2023 r. wynosiła 14,21 zł. Zestawy posiłków uwzględniają diety zalecane przez lekarza tj.: cukrzycową – 11 osób,

łatwostrawną – 16 osób oraz podstawową – 25 osób. Posiłki podawane są w następujących godzinach:

od 8.00 – śniadanie,

od 10.00 – II śniadanie,

od 13.00 – obiad,

od 18.00 – kolacja.

Mieszkańcy mają możliwość otrzymania posiłku dodatkowego w formie „dożywki” (dżem, ser, margaryna, chleb), napoje (herbata, soki) – dostępne w pokoju gościnnym przez całą dobę. Mieszkańcy mogą spożywać w pokojach mieszkalnych (6 osób), jednak zdecydowana większość osób spożywa posiłki w stołówce (46 osób). W razie potrzeby mieszkańcy są karmieni. W dniach kontroli były to 4 osoby, wymagające karmienia całkowitego, a 10 osób wymagało pomocy w spożywaniu posiłku (krojenie, posmarowanie itp.).

W trakcie kontroli pytani mieszkańcy nie zgłaszali uwag co do serwowanych przez Dom posiłków.

Mieszkańcy mają zapewnione przez DPS w niezbędnej ilości odzież i obuwie odpowiednie do pory roku, wymieniane w razie potrzeby. Odzież i obuwie zakupują sobie mieszkańcy z własnych środków – według indywidualnych upodobań. Mieszkańcy na zakupy wyjeżdżają z opiekunem lub pracownikiem socjalnym, którzy doradzają w wyborze ubioru. Mieszkańcom ubezwłasnowolnionym zakupów dokonują opiekunowie prawni. W przypadku 6 mieszkańców odzież i obuwie zapewniają również najbliższe rodziny. W trakcie kontroli mieszkańcy byli ubrani schludnie i odpowiednio do pory roku.

DPS w Czachowie posiada opracowaną „Procedurę dotyczącą utrzymywania czystości w DPS” (Załącznik Nr 6), która określa czynności wykonywane przez personel porządkowy i opiekuńczy w zakresie odpowiedzialności za ład i porządek, w tym za utrzymanie czystości w każdym pomieszczeniu i pokoju DPS, w danych godzinach. Za utrzymanie czystości w DPS odpowiedzialne są osoby zatrudnione na stanowisku pokojowych. Sprzątanie odbywa się co najmniej raz dziennie oraz w razie potrzeby, zgodnie z przydziałem pracy na dany dzień zawartym w planie pracy. Każda z pokojowych ma przydzielone poszczególne pomieszczenia do sprzątania za które ponosi odpowiedzialność. „Przydział pomieszczeń do sprzątania” sporządzony jest w formie tabeli zawierającej imię i nazwisko osoby sprzątającej i wykaz przydzielonych pomieszczeń do sprzątania. W godz. 6.00 – 14.00 wykonywane są generalne porządki w pokojach i łazienkach mieszkańców, stołówce, pomieszczeniach pomocniczych, holach, włącznie z dezynfekcją. W godz. 14.00 – 22.00 wykonywane jest mycie i dezynfekcja łazienek, sprzątanie stołówek, holi, pomieszczeń pomocniczych. Pokoje mieszkalne sprzątane są w miarę potrzeb. W każdy pierwszy poniedziałek miesiąca odbywa się dezynfekcja szafek przyłóżkowych, łóżek i tapczanów. Za dezynfekcję szafek odpowiadają opiekunowie, natomiast za dezynfekcję łóżek i tapczanów – pokojowe.

DPS zapewnia mieszkańcom ręczniki oraz pościel, które wymieniane są w razie potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na tydzień – ręczniki, raz na dwa tygodnie – pościel.

W trakcie wizji lokalnej Domu w pokojach mieszkańców, łazienkach i pozostałych pomieszczeniach Domu było czysto.

b) usługi opiekuńcze:

Pomoc w podstawowych czynnościach życiowych świadczą pielęgniarki i pozostały personel opiekuńczy (opiekunki i pokojowe) poprzez codzienną pomoc w toaletach, ubieranie, przebieranie w odzież w dzienną i nocną, zmianę pampersów, karmienie, pomoc przy posiłkach, opiekę podczas wizyt w poradniach oraz pomoc w przemieszczaniu się.

Opiekę i pomoc w dni robocze zapewniają również:

- terapeuta zajęciowy – zagospodarowanie czasu wolnego poprzez zachęcanie i prowadzenie różnych form terapii,
- fizjoterapeuta – prowadzenie ćwiczeń w pomieszczeniu rehabilitacji, zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu, aktywizacja mieszkańców, spacery.

W czasie kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie udzielania pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, świadczonych przez pracowników wobec mieszkańców Domu.

W DPS w Czachowie pielęgnacją mieszkańców zajmują się:

- pielęgniarki, poprzez: toaletę i profilaktykę przeciwoleżynową, kąpiele, zmiany opatrunków, pomiary podstawowych parametrów życiowych, iniekcje, podawanie leków,
- opiekunki, poprzez: kąpanie, golenie, obcinanie włosów i paznokci, zmianę pościeli, karmienie, zmianę pampersów.

Czynności związane z właściwą pielęgnacją rejestrowane są m.in. w zeszycie kąpiele, w którym zapisywana jest: data kąpiele, imię i nazwisko mieszkańca kąpanego, imię i nazwisko pracownika kąpiącego. Na dzień kontroli 10 mieszkańców wymagało kąpiele i tyłu samo mieszkańców wymagało pomocy w kąpiele, toalety porannej i wieczornej wymagało 10 mieszkańców i tak samo pomocy w toalecie porannej i wieczornej wymagało kolejnych 10 mieszkańców.

Mieszkańcy Domu objęci są podstawową i specjalistyczną opieką medyczną. Opiekę podstawową dla mieszkańców świadczy Niepubliczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Ożarowie. Dodatkowo w DPS odbywają się wizyty domowe lekarza rodzinnego – co trzy miesiące (badanie i wypisywanie recept) oraz w miarę potrzeb. Natomiast opiekę specjalistyczną mieszkańcy mają świadczoną przez następujące poradnie specjalistyczne: chirurgiczną, urologiczną, stomatologiczną, diabetologiczną, kardiologiczną, okulistyczną, i dermatologiczną – zlokalizowane w Opatowie, Ostrowcu Świętokrzyskim, Ożarowie, Sandomierzu i Kielcach. Mieszkańcy leczeni są zgodnie z potrzebami.

Na miejscu w DPS specjalistycznych konsultacji mieszkańcom udziela lekarz psychiatra (2 razy w miesiącu i w razie potrzeby).

Dom pokrywa mieszkańcom zakup leków refundowanych, pierwszej pomocy (p/bólowe, p/biegunkowe, p/gorączkowe), a mieszkaniec pokrywa z własnych środków cenę leków 100-procentowych. Leki i środki opatrunkowe zabezpiecza DPS. Z pieluchomajtek na dzień kontroli korzystało 10 mieszkańców. Środki higieny osobistej zakupuje zarówno DPS jak i mieszkaniec (wg. własnych upodobań)

Usługi pielęgnacyjne wykonywane są według opracowanej i obowiązującej w DPS „Procedury higieny osobistej mieszkańców w DPS Czachów” (Załącznik Nr 7).

Podstawowe środki higieny osobistej zapewnia DPS. Jest to: mydło, szampon, płyn do kąpiele, ręczniki jednorazowe, papier toaletowy – w trakcie kontroli wszystkie środki higieny osobistej były dostępne dla każdego mieszkańca. Dodatkowo środki higieny osobistej zakupują mieszkańcy według życzenia z własnych pieniędzy.

Na podstawie przeprowadzonej wizji lokalnej Domu, analizy dokumentacji i rozmów z mieszkańcami uznano, że DPS w Czachowie zapewnia wszystkim mieszkańcom odpowiednią pielęgnację, w tym pielęgnację w czasie choroby.

DPS zapewnia pomoc w załatwianiu spraw osobistych mieszkańców, którą świadczy głównie pracownik socjalny. Osoba ta pomaga w załatwianiu spraw w takich instytucjach jak: ZUS, KRUS, US, sąd, bank itp. Pracownik socjalny pomaga również w utrzymaniu kontaktu z rodziną poprzez telefonowanie czy pisanie listów. Pomocy w dokonywaniu zakupów (żywność, odzież, owoce, środki czystości itp.) udziela pracownik socjalny oraz pracownicy pierwszego kontaktu.

Handwritten signature

Handwritten signature

W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie udzielania mieszkańcom pomocy w załatwianiu spraw osobistych przez pracowników Domu.

c) usługi wspomagające:

DPS w Czachowie umożliwia mieszkańcom udział w terapii zajęciowej. Mieszkańcy korzystają z następujących form w ramach terapii zajęciowej: arteterapia – rysunek, malarstwo, zdobnictwo i dekoratorstwo, sztuki użytkowe, muzykoterapia, biblioterapia, filmoterapia, horeoterapia, socjoterapia – ludoterapia – zabawoterapia, terapia ruchem, siłwoterapia (spacery po lesie), ergoterapia – ogrodnictwo (sadzenie roślin, prace porządkowe), krawiectwo.

W terapii zajęciowej codziennie uczestniczy ok. 20 mieszkańców. Zajęcia w pracowni odbywają się codziennie w godz. od 7.00 do 14.30 i prowadzone są przez instruktora terapii zajęciowej zatrudnionego w DPS na pełny etat. DPS stara się zróżnicować i dostosować terapię do potrzeb mieszkańców. W ramach terapii zajęciowej organizowane są również wycieczki, wyjazdy na imprezy okolicznościowe i integracyjne. W okresie podlegającym kontroli zorganizowano wycieczkę do Kazimierza Dolnego (2022 r.), w której uczestniczyło 9 osób. Natomiast w bieżącym roku zaplanowano wycieczkę do Kurozwek w maju oraz do Ujazdu w czerwcu. Odbyły się również spotkania z ciekawymi ludźmi: ze strażą miejską, policją, z biskupem Krzysztofem Nitkiewiczem. Zaplanowano spotkanie z muzykiem Wojciechem Makanem.

DPS podnosi sprawność i aktywizuje mieszkańców poprzez: rehabilitację mieszkańców (masaże, ćwiczenia ruchowe, naświetlania, rehabilitację przyłózkową, gimnastykę usprawniającą), terapię zajęciową, uczestnictwo w WTZ. W przypadku osób z problemami w werbalnym porozumieniu się, wykorzystywane są sposoby pozawerbalne (podstawy języka migowego, gesty, czytanie z ruchu ust).

DPS świadczy na miejscu zabiegi zgodnie z zaleceniami lekarskimi takimi jak: ćwiczenia ogólnousprawniające, indywidualne, ćwiczenia czynno-bierne, w odciążeniu, rozluźniające, oddechowe, rehabilitacja ogólnoustrojowa, gimnastyka lecznicza, masaże ręczne, pionizacja, ultradźwięki, laseroterapia, światłolecznictwo, sollux, rotor, rower, oprowadzanie indywidualne, ćwiczenia manualne. Z rehabilitacji przyłózkowej w DPS w Czachowie korzysta 6 mieszkańców (ćwiczenia czynno-bierne, oddechowe, pionizacja, doskonalenie czynności samoobsługowych), natomiast z gimnastyki usprawniającej korzysta ok. 20 mieszkańców.

W DPS na dzień kontroli przebywał jeden mieszkaniec leżący wymagający wszystkich czynności samoobsługowych i opiekuńczych, 4 mieszkańców poruszało się na wózkach inwalidzkich oraz 5 osób poruszało się z pomocą balkonika.

DPS w Czachowie dysponuje następującym sprzętem i urządzeniami rehabilitacyjnymi: UGUL, drabinka gimnastyczna, rotory, rowery stacjonarne, taśmy gimnastyczne, piłki, materace, lampa Sollux, ultradźwięki, laser, leżanka do masażu, tablica do ćwiczeń manualnych rąk.

Podnoszeniem sprawności i aktywizowaniem mieszkańców DPS zajmują się pracownicy zatrudnieni na stanowiskach fizjoterapeuty i instruktora terapii zajęciowej.

Reasumując, DPS w Czachowie w sposób prawidłowy umożliwia mieszkańcom udział w terapii zajęciowej oraz podnosi sprawność i aktywizuje mieszkańców.

Placówka umożliwia realizację potrzeb religijnych poprzez zapewnienie uczestnictwa w mszach świętych w DPS i w kościele parafialnym w Ożarowie oraz kontakt z księdzem zgodnie z potrzebami mieszkańców. W DPS w kaplicy urządzonej na korytarzu również

odbywają się msze św. raz w tygodniu oraz wg. potrzeb. Ksiądz zatrudniony jest w DPS na 0,20 etatu.

Dom zaspokaja potrzeby kulturalne mieszkańców poprzez współpracę z innymi domami pomocy społecznej, uczestnictwo w zabawach okolicznościowych, integracyjnych, obchodzenie urodzin każdego mieszkańca (życzenia, drobny upominek). W 2022 r. DPS organizował dla mieszkańców imprezy i wydarzenia kulturalne – zgodnie z **Załącznikiem Nr 8**. W 2023 r. również zostały zaplanowane liczne imprezy kulturalne – zgodnie z **Załącznikiem Nr 9**.

Reasumując, DPS w Czachowie w miarę możliwości stara się zaspokajać mieszkańcom potrzeby religijne i kulturalne.

Dom zapewnia warunki do rozwoju samorządności mieszkańców. W DPS funkcjonuje Rada Mieszkańców, współpracująca z personelem i dyrektorem Domu. Działalność Rady wspierają pracownik socjalny oraz instruktor terapii zajęciowej, którzy między innymi organizują spotkania, sporządzają protokoły ze spotkań itd. W DPS została opracowana procedura dot. Samorządu Mieszkańców (**Załącznik Nr 10**), która określa cel tworzenia Samorządu, skład Rady Mieszkańców, kadencyjność czy częstotliwość zebrań. W skład Samorządu Mieszkańców wchodzi następujące osoby: przewodniczący, zastępca przewodniczącego, członek. Ostatnie spotkanie Samorządu odbyło się 23 lutego 2023 r. i dotyczyło utrzymania czystości w pokojach mieszkalnych, przechowywania zakupionej żywności, okazywania wzajemnego szacunku i zwiększenia frekwencji na zajęciach terapeutycznych. Protokół z zebrania sporządził instruktor terapii zajęciowej oraz podpisał przewodniczący samorządu.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzono, że DPS w Czachowie zapewnia odpowiednie warunki do rozwoju samorządności mieszkańców.

DPS na bieżąco stymuluje nawiązywanie, utrzymywanie i rozwijanie kontaktów z rodziną i społecznością lokalną. Każdy mieszkaniec ma prawo do kontaktu z rodziną. Na dzień kontroli 7 mieszkańców systematycznie wyjeżdżało na urlopy do rodziny. Częste, regularne kontakty z rodziną utrzymuje 9 mieszkańców, sporadyczne – 20 mieszkańców, natomiast 23 osoby nie utrzymują kontaktów w ogóle. Dom dysponuje pokojem gościnnym dla członków rodziny i znajomych mieszkańców.

DPS w Czachowie dba również o rozwijanie relacji ze środowiskiem lokalnym poprzez udział mieszkańców w wydarzeniach i imprezach lokalnych (wigilie, dożynki, jarmarki, festyny) oraz współpracę z następującymi podmiotami:

1/ Domami Pomocy Społecznej:

- DPS w Sobowie (zawody sportowe, ognisko, dyskoteka, grill),
- DPS w Zochcinku (Przegląd Pieśni Maryjnych, zwiedzanie mini-zoo, grill).

2/ Warsztatami Terapii Zajęciowej:

- WTZ w Czekarzewicach (wigilia, zabawa choinkowa, Andrzejki),
- WTZ w Bidzinach (wigilia, Andrzejki, Walentynki, dyskoteki).

3/ Kołem Gospodyń Wiejskich w Dębnie (ognisko, dożynki gminne w Lasocinie).

4/ Zespołem Szkół w Ożarowie (Jaselka).

5/ Domem Kultury w Ożarowie (wyjazdy z występami).

6/ OPS w Ożarowie (piknik rodzinny, wigilia integracyjna, śniadanie wielkanocne).

7/ Starostwem Powiatowym w Opatowie (kiermasz bożonarodzeniowy, jarmark wielkanocny).

8/ Miasto i Gmina Iwaniska (dożynki).

9/ Środowiskiem lokalnym (Dni Ożarowa, uroczystość z okazji Święta Niepodległości).

W okresie podlegającej kontroli kontakty ze środowiskiem przebiegały w formie wyjazdów na zawody sportowe, dożynki w Lasocinie, Przegląd Pieśni Maryjnych w Zochcinku, integracyjny przegląd artystyczny – wystawa prac w Ożarowie, kiermasz wielkanocny w Opatowie oraz śniadanie wielkanocne w Ożarowie Ożarów.

Reasumując, Dom Pomocy Społecznej w Czachowie na bieżąco nawiązuje i stara się podtrzymywać kontakty z rodzinami oraz ze społecznością lokalną.

Dom Pomocy Społecznej w Czachowie zapewnia mieszkańcom bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych. Środki pieniężne gromadzone są na koncie sum depozytowych w Banku Spółdzielczym w Kielcach z siedzibą w Opatowie. Przyjęte od mieszkańca depozyty wartościowe i dokumentarne są odpowiednio zabezpieczone przed zniszczeniem i kradzieżą. Za przyjęte depozyty odpowiada pracownik socjalny. Za przedmioty nie złożone do depozytu DPS nie ponosi odpowiedzialności. W celu zapewnienia bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych DPS opracował „Procedurę dotyczącą depozytów wartościowych mieszkańców” (Załącznik Nr 11) oraz „Procedurę postępowania z depozytami wartościowymi po śmierci mieszkańca”. Zgodnie z procedurą, ewidencję depozytów wartościowych i dokumentarnych prowadzi się w książce depozytów. Indywidualną analitykę sum depozytowych mieszkańców DPS prowadzi dział księgowości. Wypłata z konta depozytowego odbywa się raz w miesiącu (ostatni dzień miesiąca) lub częściej w miarę potrzeb i życzenia mieszkańca w następujący sposób: mieszkańcy, którzy sami dysponują swoimi oszczędnościami wypłacają pieniądze bezpośrednio od kasjera DPS, po uzgodnieniu kwoty z głównym księgowym lub pracownikiem socjalnym. Mieszkańcy, którzy sami nie mogą dysponować swoimi oszczędnościami, zakupów potrzebnych artykułów i przedmiotów dokonuje pracownik socjalny bądź pracownik pierwszego kontaktu zgodnie z życzeniem mieszkańca. W/w procedura określa również postępowanie z dowodami osobistymi mieszkańców DPS.

Reasumując, DPS zapewnia bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych swoim mieszkańcom.

DPS zapewnia finansowanie mieszkańcowi nieposiadającemu własnego dochodu wydatków na niezbędne przedmioty osobistego użytku. W okresie podlegającym kontroli w DPS w Czachowie przebywał 1 mieszkaniec bez własnego dochodu. Środki finansowe zapewniają mu rodzice (kieszonkowe), natomiast DPS zapewnia wszystkie przedmioty osobistego użytku tj.: odzież, obuwie, środki czystości i higieny osobistej.

Dom zapewnia przestrzeganie praw mieszkańców oraz dostępność do informacji o tych prawach. Każdy mieszkaniec przy przyjęciu do DPS zostaje zapoznany z prawami i obowiązkami. Na indywidualne życzenie mieszkańca, który tego potrzebuje, zgłasza się on do pracownika socjalnego celem ponownego odczytania i przypomnienia jego praw. Regulamin Mieszkańców DPS w Czachowie (Załącznik Nr 12) jest dostępny na tablicy ogłoszeń w holu na II piętrze. Dokument ten w §1 zawiera wymienione prawa mieszkańca, w §2 obowiązki mieszkańca, a w §3 konsekwencje za nie przestrzeganie regulaminu oraz, w uzasadnionych przypadkach, ograniczenie zasady zachowania intymności i godności osobistej poprzez np. dokonanie kontroli osobistej mieszkańca w przypadku podejrzenia o wnoszenie na teren domu alkoholu lub wynoszenie przedmiotów na zewnątrz w celach sprzedaży lub darowizny czy wezwanie policji, straży w przypadku zakłócania porządku przez osoby będące pod wpływem alkoholu lub dokonania kradzieży.

W DPS zapewnione jest sprawne wnoszenie i załatwianie skarg i wniosków mieszkańców Domu. Skargi i wnioski mieszkańców mogą być przez nich zgłaszane za równo

w formie pisemnej, jak i ustnej – bezpośrednio do dyrektora Domu, pielęgniarki lub kierownika zespołu. W tym celu prowadzony jest zeszyt skarg i wniosków mieszkańców, dostępny u pracowników administracji. Na dzień kontroli zeszyt nie zawierał żadnych wpisów. W DPS została opracowana „Procedura dotycząca skarg i zażaleń mieszkańców w DPS w Czachowie” (Załącznik Nr 13). Dokument ten określa możliwość i kolejność składania skarg, zażaleń przez mieszkańców: najpierw do Samorządu Mieszkańców, pracowników działu terapeutyczno-opiekuńczego i pracownika socjalnego, następnie do dyrektora DPS oraz PCPR w Opatowie. Zgodnie z wymienioną procedurą, dyrektor DPS przyjmuje w terminach podanych na tablicy ogłoszeń, znajdującej się w budynku przy wejściu – codziennie w godzinach od 10.00 do 15.00. Pisemna skarga powinna być złożona do pracownika administracji, zarejestrowana w książce korespondencyjnej i odnotowana w rejestrze skarg i wniosków.

Wobec powyższego stwierdza się, że kontrolowany DPS zapewnia sprawne wnoszenie oraz załatwianie skarg i wniosków.

II. Dokumentacja prowadzona przez DPS dotycząca mieszkańców.

Pracownicy Domu Pomocy Społecznej w Czachowie prowadzą następującą dokumentację dotyczącą mieszkańców:

Medyczna:

1. Książka raportów pielęgniarskich.
2. Zeszyt obchodów.
3. Terapia osób leżących.
4. Zeszyt zabiegów pielęgniarskich.
5. Zeszyt iniekcji.
6. Zeszyt zgłoszeń mieszkańców do lekarza rodzinnego.
7. Zeszyt zgłoszeń mieszkańców do lekarza psychiatry.
8. Zeszyt kąpeli mieszkańców.
9. Zlecenia lekarskie na rehabilitację.
10. Karty konsultacji specjalistycznych.
11. Karty zleceń lekarza rodzinnego.
12. Karty zleceń lekarza psychiatry.
13. Dzienniczki kontroli glukozy we krwi.
14. Ocena mieszkańców wg skali Barthel.
15. Rejestr zabiegów pielęgniarskich.
16. Rejestr unieruchomień.
17. Rejestr mieszkańców leczonych Zalastą.
18. Rejestr mieszkańców leczonych Klozapolem.

Socjalna:

19. Ruch mieszkańców.
20. Rejestr odwiedzin mieszkańców w DPS.
21. Rejestr odwiedzin mieszkańców przebywających na leczeniu w szpitalu.
22. Rejestr wyjść mieszkańców poza teren DPS.
23. Rejestr urlopów mieszkańców.
24. Teczki osobowe mieszkańców.
25. Rejestr procedur.
26. Naliczenie odpłatności za DPS.
27. Depozyty mieszkańców.
28. Rejestr zgonów.
29. Protokoły z zebrań pracowników DPS w Czachowie.

30. Roczne indywidualne plany wsparcia mieszkańców.
31. Roczny plan pracy terapii zajęciowej.
32. Rejestr skarg i wniosków.
33. Dzienniki rehabilitacji społecznej.
34. Książka ewidencji zajęć i zabiegów rehabilitacyjnych.
35. Książka ewidencji zajęć terapeutycznych.

Ponadto w DPS prowadzone są protokoły z zebrań samorządu mieszkańców oraz plan szkoleń dla zespołu opiekuńczo – terapeutycznego .

Akta osobowe mieszkańca zawierają:

- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia osoby ubiegającej się o skierowanie do DPS,
- wywiady środowiskowe i jego aktualizacje,
- postanowienia sądu o przyjęciu do DPS bez zgody,
- decyzja kierująca do DPS,
- decyzja o umieszczeniu w DPS,
- decyzja o odpłatności,
- decyzje rentowe/emerytalne ZUS/KRUS, zasiłek stały,
- korespondencja z sądami, PCPR, z rodzinami i innymi instytucjami,
- zaświadczenia o zameldowaniu,
- orzeczenia o niepełnosprawności.

Aktami osobowymi mieszkańców zajmuje się pracownik socjalny. Wrywkowo sprawdzono akta osobowe, które prowadzone były prawidłowo, zawierały niezbędną w/w dokumentację dot. mieszkańców DPS.

Plany wsparcia mieszkańca sporządzane są w ciągu 6 miesięcy od przyjęcia osoby do DPS. Plan określa problemy i potrzeby mieszkańca, które są rozwiązywane przez poszczególnych pracowników DPS i dokonujących następnie odpowiednich wpisów. Weryfikacja poszczególnych potrzeb z planu dokonywana jest raz w roku, w tym ocena funkcjonowania mieszkańca w DPS, na podstawie której formułowane są nowe cele planu lub inne formy realizacji dotychczasowych celów na następny rok. W dalszej kolejności na dany rok sporządzany jest indywidualny plan wsparcia zawierający: imię i nazwisko mieszkańca, wiek, od kiedy mieszkaniec przebywa w DPS, ocenę i diagnozę pod względem sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i finansowej, wpisana jest osoba pierwszego kontaktu, plan wsparcia na dany rok w rozbiciu na cel główny i cele szczegółowe. Pod każdym planem widnieją podpisy zespołu opiekuńczo-terapeutycznego tj: kierownika zespołu, pracownika socjalnego, instruktora terapii zajęciowej, fizjoterapeuty, pielęgniarki, opiekuna, pokojowej. Następnie po roku dokonywana jest ocena funkcjonowania mieszkańca w DPS za dany rok podpisana przez członków zespołu opiekuńczo-terapeutycznego, do której dołączona jest tabela z działaniami w następującym porządku: l.p., podejmowane działania, osoba odpowiedzialna, podpis osoby odpowiedzialnej, uwaga dotycząca opracowania indywidualnego planu wsparcia mieszkańca przy jego udziale oraz podpis mieszkańca. Kolejny indywidualny plan wsparcia (aktualizacja, modyfikacja) opracowywany jest na początku następnego roku.

Podczas czynności kontrolnych analizie poddano wrywkowo indywidualne plany wsparcia 5 mieszkańców. Po analizie planów stwierdzić należy, że są one prowadzone prawidłowo i zawierają niezbędne dane.

Książka raportów pielęgniarskich zawiera stan ogólny – liczbę mieszkańców na danym oddziale, w danym dniu, opis z życia oddziału każdego dnia, stan zdrowia mieszkańców leżących, wymagających wzmożonej opieki, wszelkie incydenty, np. osób będących pod wpływem alkoholu.

Rejestr odwiedzin mieszkańców prowadzony jest w formie tabeli: data, nazwisko mieszkańca, kto odwiedza, godzina, podpis pielęgniarki.

Rejestr odwiedzin mieszkańców przebywających na leczeniu w szpitalu zawierał: l.p., datę, imię i nazwisko danego mieszkańca, informację o leczeniu szpitalnym mieszkańca, informację o powiadomieniu rodziny, podpis. Dodatkowo prowadzony jest zeszyt odwiedzin mieszkańców przebywających w szpitalu, w którym wpisywane jest imię i nazwisko danego mieszkańca, nazwa szpitala, oddziału, imię i nazwisko odwiedzającego pracownika oraz wymienione przedmioty, które dostarczono mieszkańcowi. Pod poszczególnymi wpisami widnieje pieczęć szpitala do którego mieszkaniec został przewieziony.

Rejestr skarg i wniosków mieszkańców zawierał: l.p., datę wpływu, imię i nazwisko, przedmiot sprawy, sposób załatwienia sprawy, datę załatwienia, uwagi. Rejestr na dzień kontroli nie zawierał wpisów. Ponadto w DPS funkcjonuje zeszyt (który przechowywany jest w gabinecie doraźnej pomocy medycznej), gdzie mieszkańcy wpisują swoje wnioski i prośby.

Zeszyt „Ruch mieszkańców” (monitorowanie obecności mieszkańców w każdym dniu) zawierał: l.p., imię i nazwisko oraz grafik obecności rozpisany godzinowo (co dwie godziny).

Rejestr wyjść mieszkańców DPS w Czachowie zawierał: l.p., imię i nazwisko mieszkańca, stan psychofizyczny, przeciwwskazania do opuszczenia domu, datę i godzinę wyjścia, miejsce/cel wyjścia, podpis pielęgniarki dyżurującej, opiekuna bezpośrednio opiekującego się mieszkańcem, godzinę powrotu, stan psychofizyczny po powrocie, podpis pielęgniarki dyżurującej, opiekuna.

W ramach terapii zajęciowej pracownik posiada opracowany roczny plan terapii zajęciowej na dany rok. Wszystkie zajęcia z terapii są odnotowane w „Księżce Ewidencji Zajęć Terapeutycznych” w następującym porządku: data, godzina, zajęcia terapeutyczne, uczestniczący mieszkaniec. Ponadto terapeuta prowadzi listę obecności mieszkańców uczestniczących w terapii zajęciowej w poszczególne dni danego miesiąca.

Fizjoterapeuta prowadzi „Książkę Ewidencji Zajęć i Zabiegów Rehabilitacyjnych” poprzez dokonywanie wpisów: data, godzina, zajęcia i zabiegi rehabilitacyjne oraz uczestniczący mieszkaniec. Fizjoterapeuta, podobnie jak i instruktor terapii zajęciowej, prowadzi listę obecności mieszkańców uczestniczących w rehabilitacji w danym dniu miesiąca.

Reasumując, dokumentacja prowadzona przez pracowników DPS dotycząca mieszkańców zawiera niezbędne informacje i prowadzona była na bieżąco.

III. Kwalifikacje zatrudnionej w DPS kadry pod względem spełnienia wymogu wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego.

W kontrolowanym Domu zatrudnionych jest ogółem 35 osób na 34,2 etatach (Załącznik Nr 14) na następujących stanowiskach:

- Dyrektor,
- Zespół Administracyjno-Księgowy – główna księgowa, st. księgowa, referent administracyjno-biurowy, kierowca.
- Pracownik socjalny,
- Zespół Opiekuńczo-Terapeutyczno – kierownik zespołu, 5 pielęgniarek, 11 opiekunów, 4 pokojowe, instruktor terapii zajęciowej, fizjoterapeuta, pracownik gospodarczy, kapelan (0,2 etatu), szef kuchni, 3 kucharzy.

Do wskaźnika włączone są 4 osoby świadczące pracę w kuchni tj. szef kuchni, kucharki (osoby te zostały wybrane przez mieszkańców). Pracownicy ci mają sporządzone aneksy do zakresu czynności dot. pełnienia funkcji osoby pierwszego kontaktu oraz uczestniczą w szkoleniach dla zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego przypadający na 1 mieszkańca w DPS wynosi:

Liczba mieszkańców w dniach kontroli – 52

Liczba pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego – 29 osób (28,2 etatów)

Wskaźnik: $28,2 : 52 = 0,5$ – dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Z powyższego wynika, że DPS w Czachowie posiada wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego nie mniej niż 0,5 dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Na podstawie przedstawionego podczas kontroli wykazu pracowników oraz przeprowadzonej analizy akt osobowych wybranych pracowników (kierownika zespołu, fizjoterapeuty, instruktora terapii zajęciowej, pielęgniarki, 3 opiekunów, pracownika socjalnego) wynika, że wszyscy oni posiadają wymagane na zajmowanych stanowiskach kwalifikacje oraz opracowane zakresy obowiązków na zajmowanych stanowiskach.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia MPiPS z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 734) warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających jest uczestniczenie pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego, co najmniej raz na dwa lata, w organizowanych przez dyrektora domu szkoleniach na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, o ile występują problemy z komunikacją werbalną wśród mieszkańców.

W okresie podlegającym kontroli, w DPS organizowane były szkolenia wewnętrzne dla członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego wg. opracowanego „Planu szkoleń wewnętrznych dla zespołu opiekuńczo-terapeutycznego” na rok 2022 i rok 2023 – Załącznik Nr 15. Na każdy rok zaplanowano po 4 szkolenia. Na rok 2023 zaplanowano szkolenia w kwietniu, maju, wrześniu i listopadzie. Plan szkoleń zawiera: temat i formę szkolenia, datę oraz osobę prowadzącą szkolenie.

Ponadto w 2023 r. prowadzone są sukcesywnie szkolenia on-line dla każdego pracownika zespołu terapeutyczno-opiekuńczego o tematyce „Prawa mieszkańca DPS, kierunki terapii dedykowanych dla mieszkańców DPS, komunikacja wspomagająca i alternatywna” zorganizowane przez firmę Profilaktyka KIER w Krakowie. Każde szkolenie wewnętrzne jest udokumentowane w postaci „Karty szkolenia wewnętrznego”, która zawiera datę szkolenia, osoby prowadzące szkolenie, temat, cel szkolenia, metodę prowadzonego szkolenia, wnioski ze szkolenia oraz podpis osoby prowadzącej szkolenie. Pod każdą kartą dołączona jest lista pracowników uczestniczących w danym szkoleniu. Wszystkie karty ze szkoleń wewnętrznych gromadzone są w specjalnie do tego celu założonym segregatorze.

Reasumując, wszyscy pracownicy DPS posiadają odpowiednie kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach i sporządzone zakresy czynności. DPS posiada wymagany standardem wskaźnik zatrudnienia personelu w stosunku do liczby mieszkańców w przewlekle psychicznie chorych. W okresie podlegającym kontroli dyrektor DPS zorganizował dla pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego szkolenia, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia MPiPS z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 734).

IV. Realizacja rozporządzenia MPiPS z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rehabilitacja społeczna służy wyrabianiu zaradności osobistej i umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, pobudzaniu aktywności społecznej, a także promowaniu zdrowia psychicznego poprzez aktywizację fizyczną mieszkańców. Formy i sposoby prowadzenia rehabilitacji społecznej wynikają z celu głównego i celów

szczegółowych zawartych w indywidualnych planach wsparcia mieszkańców.

Prowadzenie rehabilitacji społecznej w DPS w Czachowie odbywa się poprzez:

- trening kulinarny (edukacja na temat zdrowego odżywiania się, nauka prawidłowego i kulturalnego zachowania się przy stole),
- trening dbałości o wygląd zewnętrzny i higienę osobistą (kształtowanie umiejętności doboru garderoby adekwatnej do pory roku i okoliczności, nauka mycia ciała, golenia, mycia zębów, dbanie o paznokcie i włosy),
- trening ekonomiczny (nauka planowania wydatków i robienia listy zakupów, rozróżniania nominalów pieniężnych, wyjścia do sklepu po zakupy, doradzanie jak korzystać z różnego rodzaju promocji i wyprzedaży),
- treningi podtrzymujące więzi rodzinne (rozmowy indywidualne, zachęcanie do utrzymywania kontaktu z rodziną, pisanie listów, kartek okolicznościowych),
- trening prozdrowotny (pogłębianie wiedzy w zakresie aktywności fizycznej oraz korzyści z niej wpływających, racjonalne odżywianie się, pogadanki prozdrowotne, korzystanie z usług medycznych, np. wyjazdy do lekarza, do placówek medycznych itp.),
- trening załatwiania spraw urzędowych (nauka oraz utrwalanie nabytej wiedzy w zakresie wypełniania dokumentów urzędowych i pisania pism, np. podań, oświadczeń, nauka zachowania się w urzędach, wyjazdy do urzędów),
- trening umiejętności interpersonalnych i umiejętności rozwiązywania problemów (zajęcia pomagające w budowaniu poczucia własnej wartości, nabywanie wiedzy dotyczącej wpływu przeszłych doświadczeń na sposób myślenia o sobie, poznanie, definiowanie mocnych i słabych stron),
- trening komunikacji (nauka nawiązania i podtrzymywania rozmowy, itp.),
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego:
- terapia zajęciowa: trenowanie aktywnej twórczości własnej (rysunek i malarstwo różnymi technikami, wypalanie w drewnie, fotografia, collage - wydzieranie i wyklejanie z papieru, udział w spotkaniach towarzyskich, np. podczas picia kawy, herbaty, stymulowanie rozwoju intelektualnego i osobowościowego: gry logiczne, krzyżówki, kalambury, gry w karty, oglądanie wybranych programów telewizyjnych, itp., uczestnictwo i kultywowanie obrzędów religijnych, muzykoterapia: zajęcia wokalne, śpiew i ćwiczenia mowy, karaoke, słuchanie muzyki, relaksacja, zabawy taneczne, występy okolicznościowe, ergoterapia: terapia poprzez pracę i przebywanie w ogrodzie (ogrodnictwo), biblioterapia: wspólne czytanie książek oraz czasopism i omawianie ich treści),
- poradnictwo psychologiczne: konsultacje indywidualne (służą rozpoznaniu indywidualnych deficytów, barier i problemów mieszkańców),
- zajęcia ruchowe (ćwiczenia ogólnousprawniające pod okiem terapeuty i rehabilitanta, codzienna gimnastyka poranna, gry i zabawy sportowe: koszykówka, bilard, siatkówka, piłka nożna, tenis stołowy itp., choreoterapia: terapia poprzez taniec i ruch, turystyka: turystyka krajoznawcza, wyjazdy do kina, muzeum, rekreacja: wycieczki i rajdy rowerowe, spacer, spacer, kontakt z przyrodą, ogniska).

W DPS założone są dzienniki zajęć z rehabilitacji społecznej prowadzone przez pracownika socjalnego, instruktora terapii zajęciowej, rehabilitanta, pielęgniarki, opiekunów. Zawierają one datę i godzinę przeprowadzania zajęć, realizowany temat, zakres działań, listę uczestniczących mieszkańców i podpis osoby prowadzącej zajęcia.

W ramach rehabilitacji społecznej pracownik socjalny realizuje następującą tematykę (zajęcia indywidualne i grupowe):

- waloryzacja rent i emerytur,
- moja rodzina,
- trening ekonomiczny,
- organizacja czasu wolnego,

- prace porządkowe, sprzątanie,
- podtrzymywanie kontaktów ze środowiskiem lokalnym,
- trening, funkcjonowanie w życiu codziennym,
- trening terapeutyczny, zachowanie w sytuacjach stresogennych,
- poszerzanie wiedzy ogólnej,
- zabawy ruchowe na świeżym powietrzu,
- moje doświadczenia życiowe,
- umiejętność organizowania wspólnej rozrywki,
- rozwiązywanie konfliktów w codziennym życiu.

W ramach rehabilitacji społecznej instruktor terapii zajęciowej realizuje następującą tematykę (zajęcia indywidualne i grupowe):

- zajęcia plastyczne – różne rodzaje,
- spacer po okolicy,
- wyjścia do sklepu,
- prace porządkowe w ogródkach wokół budynku,
- wyjazdy na imprezy, kiermasze itp.,

W ramach rehabilitacji społecznej fizjoterapeuta realizuje następującą tematykę (zajęcia indywidualne i grupowe):

- rehabilitacja indywidualna,
- spacer po okolicy z mieszkańcami,
- zestawy ćwiczeń indywidualnych dostosowanych do potrzeb pacjenta,
- spacer do sklepu z mieszkańcami,
- realizacja zleceń lekarskich,
- treningi aerobowe, na rowerach, rotorach, aerobik,
- gra w tenisa stołowego,
- ćwiczenia przy muzyce, dyskoteki.

W ramach rehabilitacji społecznej pielęgniarka realizuje następującą tematykę – zajęcia głównie indywidualne przystosowane do potrzeb do poszczególnych mieszkańców dot.:

- nadpobudliwości, krzykliwości,
- niechęci do porannej toalety,
- nieregularnego spożywania posiłków,
- dbania o zdrowie mieszkańca,
- niechęci do jedzenia.

W ramach rehabilitacji społecznej, w zakresie zajęć indywidualnych i grupowych, pielęgniarka realizuje następującą tematykę:

- aktywizacja mieszkańców – zachęcanie mieszkańca do udziału w zabawach organizowanych na terenie domu,
- niwelowanie napięcia psychicznego,
- zajęcia ruchowe, dydaktyczne, muzykoterapia,
- prace porządkowe wokół budynku,
- dbanie o wygląd zewnętrzny,
- nauka golenia.

Reasumując, pracownicy DPS w Czachowie na bieżąco realizują rozporządzenie MPiPS z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w prawidłowy sposób.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono:

- W DPS w Czachowie w dniach kontroli umieszczone były 52 osoby przewlekle psychicznie chore (mężczyźni).

- DPS mieści się w dwupiętrowym budynku, wskaźnik powierzchni pokoi mieszkalnych przypadający na mieszkańca jest zgodny z wymogami standardu. Pokoje dla mieszkańców wyposażone są w odpowiednią ilość mebli i sprzętów. Zarówno pomieszczenia ogólne, jak i pokoje mieszkalne, urządzone były estetycznie i wolne od nieprzyjemnych zapachów. Mankamentem są funkcjonujące w DPS 3 pokoje 4-osobowe, które zajmowane były przez osoby sprawne. Jednak, zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez dyrektora DPS, dotychczas były one zajmowane przez osoby leżące. Po usprawnieniu mieszkańców, nie było możliwości przekształcenia pokoi na 3-osobowe ze względu na brak dodatkowych pomieszczeń w DPS.
- DPS zapewnia mieszkańcom całodobowe wyżywienie oraz możliwość otrzymania posiłku dodatkowego. Zestawy posiłków uwzględniają diety zalecane przez lekarza. Istnieje dostępność do jedzenia i picia przez całą dobę (na parterze w pokoju gościnnym).
- Mieszkańcy mają zapewnioną odzież i obuwie odpowiednie do pory roku w niezbędnej ilości i według potrzeb indywidualnych mieszkańca.
- W trakcie kontroli w pokojach mieszkańców, łazienkach i pozostałych pomieszczeniach Domu było czysto. Pracownicy DPS zapewniają na bieżąco odpowiednią czystość w placówce.
- Pracownicy we właściwy sposób udzielają pomocy mieszkańcom w podstawowych czynnościach życiowych.
- Usługi pielęgnacyjne na rzecz mieszkańców świadczone są w sposób właściwy i na odpowiednim poziomie.
- Pracownicy DPS udzielają mieszkańcom niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych.
- Dom Pomocy Społecznej w Czachowie umożliwia mieszkańcom udział w terapii zajęciowej.
- DPS w Czachowie podnosi sprawność i aktywizuje mieszkańców wymagających różnych form rehabilitacji, w tym osób wymagających rehabilitacji w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej.
- DPS w miarę możliwości stara się zaspakajać potrzeby religijne i kulturalne mieszkańców.
- Dom zapewnia warunki do rozwoju samorządności mieszkańców.
- DPS stara się stymulować nawiązywanie, utrzymywanie i rozwijanie kontaktu z rodziną i społecznością lokalną.
- Dom zapewnia mieszkańcom bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych, zgodnie z opracowanymi procedurami w tym zakresie.
- W okresie podlegającym kontroli w DPS w Czachowie przebywał jeden mieszkaniec nie posiadający własnego dochodu, któremu DPS zapewnia wszystkie środki osobistego użytku, odzież i obuwie.
- DPS zapewnia przestrzeganie praw mieszkańców oraz dostępność do informacji o tych prawach.
- DPS w Czachowie zapewnia sprawne wnoszenie skarg i wniosków mieszkańców, co reguluje opracowana i funkcjonująca w DPS procedura.
- Dokumentacja prowadzona przez pracowników dotycząca mieszkańców zawiera niezbędne informacje i prowadzona jest na bieżąco.
- Wszyscy pracownicy DPS w Czachowie posiadają odpowiednie kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach i sporządzone zakresy czynności.
- DPS posiada wymagany standardem wskaźnik zatrudnienia personelu w stosunku do 52 umieszczonych w DPS mieszkańców przewlekłe psychicznie chorych.
- W okresie podlegającym kontroli dyrektor DPS zorganizował dla pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego szkolenia, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia MPiPS z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 734).

- Pracownicy DPS w Czachowie na bieżąco realizują rozporządzenie MPiPS z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w prawidłowy sposób.

Biorąc pod uwagę powyższe, **działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie**. W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Ustaleń dokonano w oparciu o:

- analizę dokumentacji,
- rozmowy z dyrektorem DPS w Czachowie,
- rozmowy z mieszkańcami oraz z pracownikami DPS,
- wizję lokalną pomieszczeń DPS.

Treść protokołu i ustalenia wynikające z kontroli omówiono z Dyrektorem Domu Pomocy Społecznej w Czachowie, p. Wiolettą Lulin.

7. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Treść protokołu oraz wnioski wynikające z kontroli omówiono z dyrektorem Domu. Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzania zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 2285).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden otrzymuje Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Czachowie, a drugi włącza się do akt kontroli w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Protokół podpisali:

Ze strony jednostki kontrolującej:

1. *Wioletta Niczorek*
2. *Anna Goral*

Ze strony jednostki kontrolowanej:

1. *Wioletta Lulin*
Dyrektor
DOM POMOCY SPOŁECZNEJ
W CZACHOWIE
27-530 OŻARÓW
tel./fax 15 86 11 501 (940)
e-mail: biuro@dps-czachow.pl
NIP: 8631249635 REGON: 291130694

Protokół sporządzono dn. 16.05.2023 r.

SWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kiele 3, 25-516 Kielce

Protokół podpisano w dniu *22.05.2023 r.*

Z p. WOJEWODY SWIĘTOKRZYSKIEGO
Mariusz Fiszek
ADRENTORA
WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

Wykaz załączników:

- Schemat organizacyjny DPS (Załącznik Nr 1).
- Protokół oględzin (Załącznik Nr 2).
- Wykaz pokoi mieszkalnych (Załącznik Nr 3).
- Protokół ustnych wyjaśnień dyrektora dot. pokoi 4-osobowych (Załącznik Nr 4).
- Jadłospis dekadowy (Załącznik Nr 5).
- Procedura dotycząca utrzymywania czystości w DPS (Załącznik Nr 6).
- Procedura higieny osobistej mieszkańców (Załącznik Nr 7).
- Imprezy i wydarzenia w 2022 r. (Załącznik Nr 8).
- Zaplanowane imprezy kulturalne na 2023 r. (Załącznik Nr 9).
- Procedura dot. Samorządu Mieszkańców (Załącznik Nr 10).
- Procedura dot. depozytów wartościowych mieszkańców (Załącznik Nr 11).
- Regulamin Mieszkańców DPS w Czachowie (Załącznik Nr 12).
- Procedura dot. skarg i zażaleń mieszkańców DPS (Załącznik Nr 13).
- Wykaz zatrudnionych pracowników (Załącznik Nr 14).
- Plan szkoleń na 2022 r. i 2023 r. (Załącznik Nr 15).